

waterschap
Hollandse
Delta

2e begrotingswijziging 2026

Foto: Strypse Wetering

Inhoudsopgave

Algemeen 3
Inleiding 4
Leeswijzer 5
Samenvatting 6
Programma's 11
Waterveiligheid 12
Voldoende en Schoon Water 16
Waterketen 21
Wegen 26
Bestuur en Organisatie 31
Algemene dekkingsmiddelen 35
Paragrafen 37
Uiteenzetting van de financiele positie 38
Bedrijfsvoering 50
Bijlagen 55
Lijst van afkortingen 56

Algemeen

Inleiding

Op 26 november 2025 heeft de Verenigde Vergadering ingestemd met de Programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2030 (verder Programmabegroting 2026).

De exploitatiebudgetten en investeringskredieten die in de Programmabegroting 2026 zijn opgenomen, zijn gebaseerd op inzichten en inschattingen die in de loop van 2025 zijn gemaakt. Door allerlei ontwikkelingen is de situatie in 2026 anders dan ingeschat en waar nodig zijn aanpassingen gedaan op basis van de meest actuele inzichten. Door middel van de 2e begrotingswijziging 2026 wordt, in het verlengde van de 1e begrotingswijziging 2026 (Burap), de Programmabegroting 2026 aangepast.

Leeswijzer

De 2e begrotingswijziging is een relatief korte en compacte rapportage waarin de mutaties op zowel exploitatie als investeringen zijn opgenomen en kort worden toegelicht. De mutaties komen tot stand op basis van gebeurtenissen die zich na de 1e begrotingswijziging 2026 hebben voorgedaan. De mutaties worden per programma toegelicht en de financiële realisatiegraad wordt weergegeven.

In de paragrafen worden onder andere de mutaties op de reserves en voorzieningen en de bedrijfsvoering toegelicht. Tot slot volgt nog een aantal bijlagen. Daarin is onder andere een lijst van afkortingen opgenomen.

Hieronder volgt een korte toelichting op de tabellen:

Opbouw financiële tabellen exploitatie

Progamma	Initiële begroting	Begroting (incl. wijzigingen)	Prognose begrotingswijziging	Mutatie

De kolom 'Initiële begroting' betreft de cijfers uit de Programmabegroting 2026. In de kolom 'Begroting (incl. wijzigingen)' zijn deze cijfers bijgewerkt met de 1e begrotingswijziging 2026 (Burap) en eventuele losse besluiten door de Verenigde Vergadering. Bij investeringen kan ook sprake zijn van besluitvorming door het college, afhankelijk van de mandatering.

De kolom 'Prognose begrotingswijziging' bevat de begrotingscijfers inclusief de voorgestelde bijstellingen van deze 2e begrotingswijziging. De kolom 'Mutatie' toont de voorgestelde mutaties op de budgetten zoals opgenomen in deze 2e begrotingswijziging.

Alle bedragen in de tabellen van deze 2e begrotingswijziging zijn afgerond (bedragen x € 1 miljoen). Dit leidt in enkele gevallen tot afrondingsverschillen.

Samenvatting

Exploitatie

De in de 2e begrotingswijziging 2026 opgenomen mutaties resulteren in een positieve bijstelling van het saldo van baten en lasten na bestemming met € 9,9 miljoen.

Onderstaande tabel geeft het geprognosticeerde resultaat per programma weer. Alle bedragen in de tabellen van deze 2e begrotingswijziging zijn afgerond (bedragen x € 1 miljoen). Dit leidt in enkele gevallen tot afrondingsverschillen.

Exploitatie per programma

(bedragen x € 1 mln.)

Programma	Initiële begroting	Begroting (incl. wijzigingen)	Prognose begrotings-wijziging	Mutatie
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**8,4**	**11,0**	**1,3**	**-9,7**
Waterveiligheid	22,9	23,4	23,1	-0,3
Voldoende en Schoon Water	75,6	76,8	76,4	-0,4
Waterketen	101,4	101,8	104,4	2,6
Wegen	19,6	20,7	20,5	-0,2
Bestuur en Organisatie	29,9	31,4	24,6	-6,8
Dekkingsmiddelen	-241,0	-243,2	-247,8	-4,6
Reserve mutaties	**-8,4**	**-10,0**	**-10,3**	**-0,2**
Onttrekking aan reserves	-8,7	-10,3	-10,6	-0,2
Toevoeging aan reserves	0,3	0,3	0,3	0
Saldo van baten en lasten na bestemming	**0**	**1,0**	**-8,9**	**-9,9**

Algemene samenvatting

Op basis van de actuele financiële inzichten verwachten we het eerder ontstane nadelige effect uit de gewijzigde programmabegroting 2026 te kunnen compenseren. Het verwachte jaarresultaat komt daarmee uit op € 8,9 miljoen positief.

De belangrijkste voordelige bijstelling komt met name voort uit lagere capaciteitskosten als gevolg van lagere vaste personeelskosten in combinatie met een verschuiving naar inhuur (per saldo € 3,0 miljoen voordeel), lagere onderhoudskosten binnen de Waterketen (€ 2,2 miljoen), een hogere toerekening van uren aan investeringsprojecten (€ 1,9 miljoen) en hogere opbrengsten uit separate afvalwaterstromen na verrekening van belastingen (€ 1,1 miljoen).

Daar staan hogere kosten tegenover voor onder meer de slibverwerking door HVC (€ 1,4 miljoen) en aanvullende beheersmaatregelen als gevolg van onder andere de aanhoudende droogte en hogere kosten voor technische automatisering (€ 1,4 miljoen).

Deze belangrijkste mutaties geven samen een beeld van de financiële ontwikkelingen die ten grondslag liggen aan de voordelige bijstelling. Per programma zijn de belangrijkste afwijkingen hieronder en in het hoofdstuk Programma's nader toegelicht.

Waterveiligheid

Binnen het programma Waterveiligheid ontstaat per saldo een voordeel van € 0,3 miljoen. Dit komt door lagere uitgaven bij de Leggerherziening en de Gedragscode Soortenbescherming, een gewijzigde heffingsmaatstaf en een vrijval uit de voorziening Herijking HWBP. Daartegenover staat een nadeel als gevolg van de bijstelling van de solidariteitsbijdrage HWBP.

Voldoende en Schoon Water

Het programma Voldoende en Schoon Water laat per saldo een voordeel van € 0,4 miljoen zien (saldo voor bestemming). Dit komt met name door lagere energiekosten van gemalen en diverse financiële meevallers en subsidies. Hiertegenover staan hogere kosten als gevolg van de extreme droogte, extra onderhoudswerkzaamheden en de aanleg van een strategische brandstofvoorraad.

Waterketen

Het programma Waterketen laat per saldo een nadeel zien van € 2,6 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere doorbelasting als gevolg van aangepaste richtlijnen voor de separate afvalwaterstromen. Daarnaast zijn de kosten voor technische automatisering, slibverwerking en procesvoering hoger uitgevallen. De lagere onderhoudskosten compenseren dit nadeel gedeeltelijk.

Wegen

Het programma Wegen laat per saldo een voordeel van € 0,2 miljoen zien. Dit is vooral het gevolg van herprioritering van werkzaamheden voor de IJsselmondse Randweg en lagere kosten voor onderzoeken en implementatie in het kader van de Gedragscode soortenbescherming. Daar staan hogere uitgaven voor storingsonderhoud, gladheidsbestrijding, groenonderhoud en herstel van de Ritselaarsdijk tegenover.

Bestuur en Organisatie

Het programma Bestuur en Organisatie laat een voordeel van € 6,8 miljoen zien. Het voordeel is met name het gevolg van lagere capaciteitskosten, hogere toerekening van uren aan projecten en een vrijval van de verlofvoorziening. Hier staan hogere kosten voor vervoer en brandstof tegenover.

Algemene dekkingsmiddelen

Het programma Dekkingsmiddelen kent per saldo een voordeel van € 4,6 miljoen. Dit wordt met name bepaald door hogere opbrengsten van de separate afvalwaterstromen als gevolg van een hogere aangeleverde vuillast en als gevolg van aangepaste richtlijnen voor de separate afvalwaterstromen (zie ook toelichting bij Waterketen). Daarnaast is sprake van een hogere opbrengst bij de Watersysteemheffing en hogere dividend- en invorderingsopbrengsten.

Investeringen

Onderstaande tabel bevat het inzicht in de verwachte uitgaven 2026 (bruto investering) van de investeringen met status in voorbereiding en met status lopend.

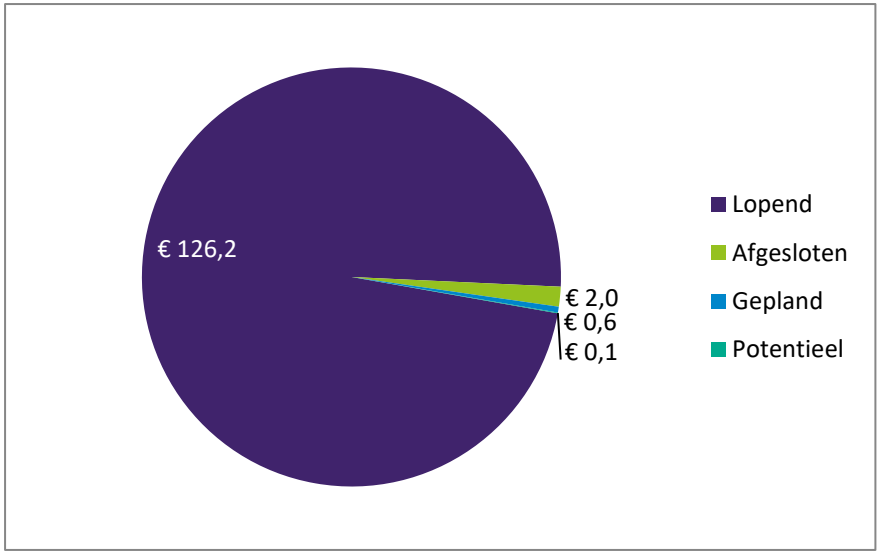
Tabel investeringsuitgaven

(bedragen x € 1 mln.)

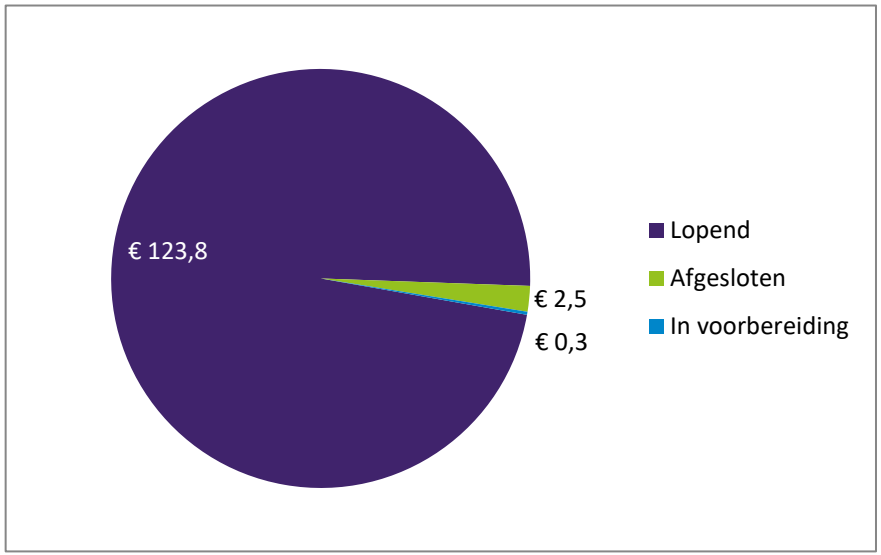
Programma	Begroot	Begroot (incl. wijziging)	1e Begrotings-wijziging	2e Begrotings-wijziging
Waterveiligheid	14,3	19,1	19,1	21,0
Voldoende en Schoon Water	17,6	22,6	20,5	17,7
Waterketen	81,8	58,8	55,4	62,2
Wegen	15,2	26,6	25,7	24,0
Bestuur en Organisatie	1,5	1,7	1,7	1,7
Totaal investeringsuitgaven	**130,4**	**128,9**	**122,4**	**126,6**

Specificatie van de investeringsuitgaven (bruto investering) 2026 gesplitst naar status investeringen:

Begroot (incl. wijzigingen)
(bedragen x € 1 mln.)

Begroot (na bijstelling)
(bedragen x € 1 mln.)

De verwachte investeringsuitgaven laten een solide beeld zien. De belangrijkste wijzigingen hangen samen met een andere verdeling van de uitgaven over de jaren en aanpassingen in de planning en fasering van de investeringen. Voor de investeringen die nog in voorbereiding zijn (voorheen potentieel en gepland), zijn de verwachte uitgaven over de verschillende jaren opnieuw verdeeld. Daarnaast is voor een aantal investeringen het benodigde krediet beschikbaar gesteld (vrijgemaakt). Deze investeringen zijn daarmee overgegaan van de categorie ‘in voorbereiding’ naar ‘lopend’. Ook voor de lopende investeringen zijn de verwachte uitgaven op onderdelen aangepast. Dit hangt vooral samen met wijzigingen in de uitvoeringsplanning, bijvoorbeeld doordat aanbestedingen later plaatsvinden of de planning van projecten is gewijzigd. De lagere verwachte uitgaven worden deels gecompenseerd door hogere geraamde uitvoeringskosten en de (voorgenomen) start van 2 grote projecten binnen het programma Waterketen.

Programma's

In dit hoofdstuk worden de mutaties ten opzichte van de gewijzigde begroting per programma toegelicht. Achtereenvolgens komen de programma’s Waterveiligheid, Voldoende en Schoon Water, Waterketen, Wegen, Bestuur en Organisatie en Algemene dekkingsmiddelen aan bod.

Waterveiligheid

Exploitatie

In onderstaande tabel is het exploitatieresultaat van de 2e begrotingswijziging 2026 van het programma Waterveiligheid opgenomen.

Mutaties exploitatie

(bedragen x € 1 mln.)

Beleidsproduct	Initiële begroting	Begroting (incl. wijzigingen)	Prognose begrotings-wijziging	Mutaties
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**22,9**	**23,4**	**23,1**	**-0,3**
Lasten	**25,9**	**25,1**	**24,9**	**-0,1**
01.10 Preventie (1e laag)	25,6	24,8	24,7	-0,1
01.20 Ruimtelijke inrichting (2e laag)	0	0	0	0
01.30 Crisisbeheersing (3e laag)	0,3	0,2	0,2	0
Baten	**-3,0**	**-1,7**	**-1,8**	**-0,1**
01.10 Preventie (1e laag)	-2,9	-1,6	-1,8	-0,2
01.20 Ruimtelijke inrichting (2e laag)	-0,1	-0,1	0	0
01.30 Crisisbeheersing (3e laag)	0	0	0	0
Reserve mutaties	**-0,4**	**-0,5**	**-0,5**	**0**
Toevoeging aan reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	**-0,4**	**-0,5**	**-0,5**	**0**
	-0,4	-0,5	-0,5	0
Saldo van baten en lasten na bestemming	**22,5**	**22,9**	**22,6**	**-0,3**

De wijzigingen in de exploitatiekosten voor het programma Waterveiligheid resulteren in een bijstelling van per saldo € 0,3 miljoen voordeel. De voornaamste oorzaken hiervan zijn:

- De aanbesteding van de Leggerherziening is vertraagd vanwege landelijke afstemming over invulling van de regelruimte binnen de kaders om het profiel van vrije ruimte te bepalen en om dit goed in de aanbesteding mee te kunnen nemen (voordeel € 0,1 miljoen).
- De implementatie en onderzoeken in het kader van de Gedragscode Soortenbescherming vallen deels lager uit en kennen een langere doorlooptijd. Het budget voor planvorming bomenkader wordt niet ingezet vanwege het ontbreken van capaciteit (voordeel € 0,1 miljoen).

- Het waterschap betaalt belasting over de eigen objecten. Per 1 januari 2026 is de heffingsmaatstaf binnen het belastingstelsel aangepast (voordeel € 0,1 miljoen).
- Op basis van de vaststellingsbeschikking voor de verkenningsfase van dijkversterkingsproject 20-3 Geervliet-Hekelingen kon nog een bedrag onttrokken worden uit de voorziening Herijking Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) (voordeel € 0,2 miljoen).
- Na Prinsjesdag 2026 is de bijstelling van de solidariteitsbijdrage HWBP bekend geworden (nadeel € 0,1 miljoen).

Investeringen

In onderstaande tabel zijn de mutaties in de investeringen van het programma Waterveiligheid opgenomen. Een nadere toelichting hierop is opgenomen in de bijlage investeringen bij het onderdeel Bijstellingen.

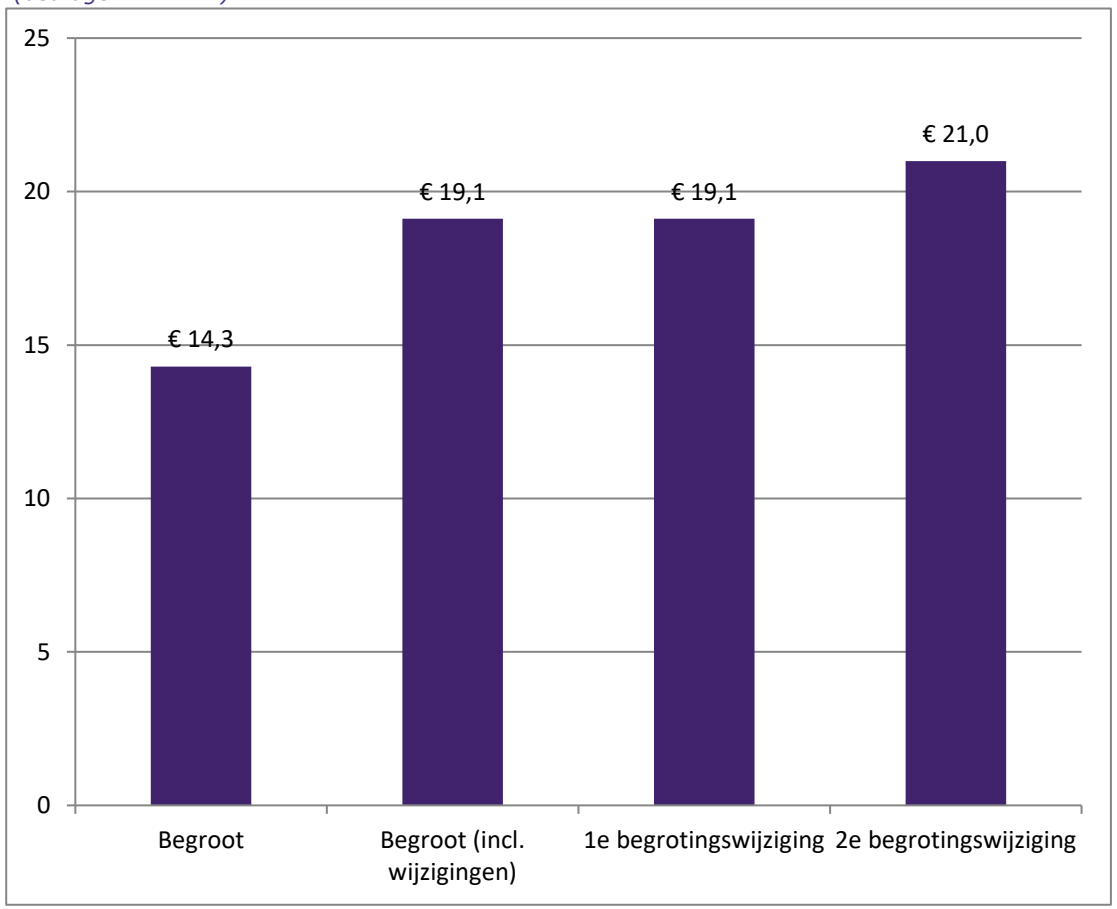
(bedragen x € 1 mln.)

Status	Krediet (Bruto)	Krediet (Bijdragen)	Krediet (Netto)
NIEUW	0	0	0
IN VOORBEREIDING	0	0	0
LOPEND	0	0	0
Totaal bijstellingen	**0**	**0**	**0**

Realisatiegraad

Grafiek realisatiegraad

(bedragen x 1 mln.)

Verwachte realisatiegraad t.o.v. oorspronkelijke begroting
147%

Verwachte realisatiegraad t.o.v. gewijzigde begroting
110%

De geprognotiseerde realisatiegraad voor dit jaar komt uit op 147% ten opzichte van de oorspronkelijke begroting en 110% ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door het opgetreden slibissue bij het dijkversterkingsproject Zettingsvloeiing Verlengde Derde Toetsronde. Ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2026 is gebleken dat het slibissue op meerdere locaties speelt, waardoor de verwachte uitgaven voor dit jaar stijgen. Het HWBP heeft voor dit issue bevestigd dat gebruik gemaakt mag worden van de hardheidsclausule. Hierdoor worden deze extra kosten voor 90% vergoed (na aftrek van de projectgebonden eigen bijdrage). Omdat de hoogte van deze baten afhankelijk is van de totaal gemaakte kosten op het project, zijn deze nog niet zodanig te kwantificeren dat deze opgenomen kunnen worden in de begrotingswijziging.

Voldoende en Schoon Water

Exploitatie

In onderstaande tabel is het exploitatieresultaat van de 2e begrotingswijziging 2026 van het programma Voldoende en Schoon Water opgenomen.

Mutaties exploitatie

(bedragen x € 1 mln.)

Beleidsproduct	Initiële begroting	Begroting (incl. wijzigingen)	Prognose begrotings-wijziging	Mutaties
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**75,6**	**76,8**	**76,4**	**-0,4**
Lasten	**79,4**	**80,6**	**82,5**	**1,9**
02.10 Basisinricht watersysteem/Basiswaterkwal	49,3	50,4	53,1	2,6
02.20 Robuust en klimaatbestendig watersysteem	21,6	21,9	21,6	-0,3
02.30 Faciliteren gebruiksfuncties	8,4	8,3	7,8	-0,5
Baten	**-3,7**	**-3,7**	**-6,0**	**-2,3**
02.10 Basisinricht watersysteem/Basiswaterkwal	-2,5	-2,5	-4,9	-2,3
02.20 Robuust en klimaatbestendig watersysteem	-0,8	-0,8	-0,8	0
02.30 Faciliteren gebruiksfuncties	-0,4	-0,4	-0,4	0
Reserve mutaties	**-4,1**	**-4,8**	**-5,0**	**-0,2**
Toevoeging aan reserves	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**0**
	0,1	0,1	0,1	0
Onttrekking aan reserves	**-4,2**	**-4,9**	**-5,1**	**-0,2**
	-4,2	-4,9	-5,1	-0,2
Saldo van baten en lasten na bestemming	**71,6**	**72,1**	**71,4**	**-0,7**

De wijzigingen in de exploitatiekosten voor het programma Voldoende en Schoon Water resulteren in een bijstelling van per saldo € 0,7 miljoen voordeel. De voornaamste oorzaken hiervan zijn:

- Vanwege de extreme droogte zijn er noodmaatregelen genomen om de zoetwatervoorziening in het Brielse Meer richting het Havengebied Rotterdam en Hoogheemraadschap Delfland te garanderen (nadeel € 1,0 miljoen).
- Vanwege de extreme droogte hebben gemalen minder gemaald en daarmee minder stroom verbruikt (voordeel € 0,5 miljoen).

- Vanwege de gedragscode op uitvoering van het onderhoud zijn er extra kosten gemaakt op het uitvoeren van maaiwerkzaamheden in watergangen, zowel nat profiel als droge oevers (nadeel € 1,6 miljoen). Conform iBabs voorstel 1965 is een aanvullend budget beschikbaar gesteld vanuit de bestemmingsreserves (voordeel € 1,3 miljoen).
- De kosten van de implementatie en onderzoeken in het kader van de Gedragscode soortenbescherming vallen deels lager uit en kennen een langere doorlooptijd (voordeel € 0,1 miljoen).
- Waterschap Hollandse Delta werkt aan haar weerbaarheid door het aanleggen van een strategische brandstofvoorraad waarbij het uitgangspunt is dat de assets in het watersysteem met een brandstofbehoefte voor 72 draaiuren kunnen worden voorzien van brandstof (nadeel € 0,4 miljoen).
- Er zijn diverse financiële meevallers, voornamelijk als gevolg van niet vooraf opgenomen subsidies (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer), terugontvangen projectresultaat vanuit Aquon en aanpassingen in het belastingstelsel (voordeel € 0,7 miljoen).
- Door de ontvangen subsidies voor de grote wateren Binnenbedijkte Maas en Kwalgat ter verbetering van de waterkwaliteit als een van de maatregelen vanuit het Stroomgebiedsbeheerplan-3 en de subsidie voor het gebruik van emissieloos materieel zijn de baten voor het baggeren gestegen (voordeel € 1,5 miljoen). De lasten (nadeel € 0,9 miljoen) en baten (voordeel € 0,5 miljoen) van de baggerwerkzaamheden zijn aangepast op basis van de geprognosticeerde voortgang van het werk. Vanuit de bestemmingsreserves baggeren is een lagere onttrekking benodigd (nadeel € 1,1 miljoen).
- Vanwege het doorschuiven van het verplaatsen van de Trafo door vertraging door Stedin bij gemaal Biersum en scopeaanpassing voor het plaatsen van beschoeiingen zijn deze financieel verschoven naar 2027 (voordeel € 0,4 miljoen).
- Vanwege capaciteitsgebrek en extra personeelsinzet door de droogte is vertraging opgetreden bij het project Herziening Meetnet en is het niet gelukt om de meetwerkzaamheden op de markt te zetten (voordeel € 0,2 miljoen).
- Vanwege capaciteitsgebrek en langere doorlooptijden (onder andere Zuiderdiep) zijn niet alle activiteiten voor waterkwaliteit en monitoring uitgevoerd (voordeel € 0,6 miljoen).
- Er zijn meer storingen opgetreden vanwege beveractiviteit (nadeel € 0,1 miljoen).

Investeringen

In onderstaande tabel zijn de mutaties in de investeringen van het programma Voldoende en Schoon Water opgenomen. Een nadere toelichting hierop is opgenomen in de bijlage investeringen bij het onderdeel Bijstellingen.

(bedragen x € 1 mln.)

Status	Krediet (Bruto)	Krediet (Bijdragen)	Krediet (Netto)
NIEUW	0	0	0
IN VOORBEREIDING	0,7	0	0,7
LOPEND	0,1	0	0,1
Totaal bijstellingen	**0,8**	**0**	**0,8**

Programmabrede risicokrediet

In de periode tussen de meetmomenten van de 1e begrotingswijziging 2026 en de 2e begrotingswijziging 2026 hebben er 7 benuttingen plaatsgevonden. Deze benuttingen zijn gedaan als gevolg van complexere maatregelen die nodig bleken te zijn dan op voorhand was verwacht (o.a. het onderheien van een duiker), gestegen prijzen en extra benodigde veiligheidsvoorzieningen. Totaal voor een bedrag van € 1,1 miljoen.

In deze periode zijn er 9 kredieten vrijgemaakt, waardoor er een afdracht is gedaan aan het risicokrediet van € 1,8 miljoen.

Aan de hand van een analyse van de risicokrediet van de afzonderlijke projecten blijkt dat het huidige risicokrediet voldoende is om het actuele risicoprofiel van het programma te kunnen dekken.

Verloopoverzicht Programmabrede risicokrediet

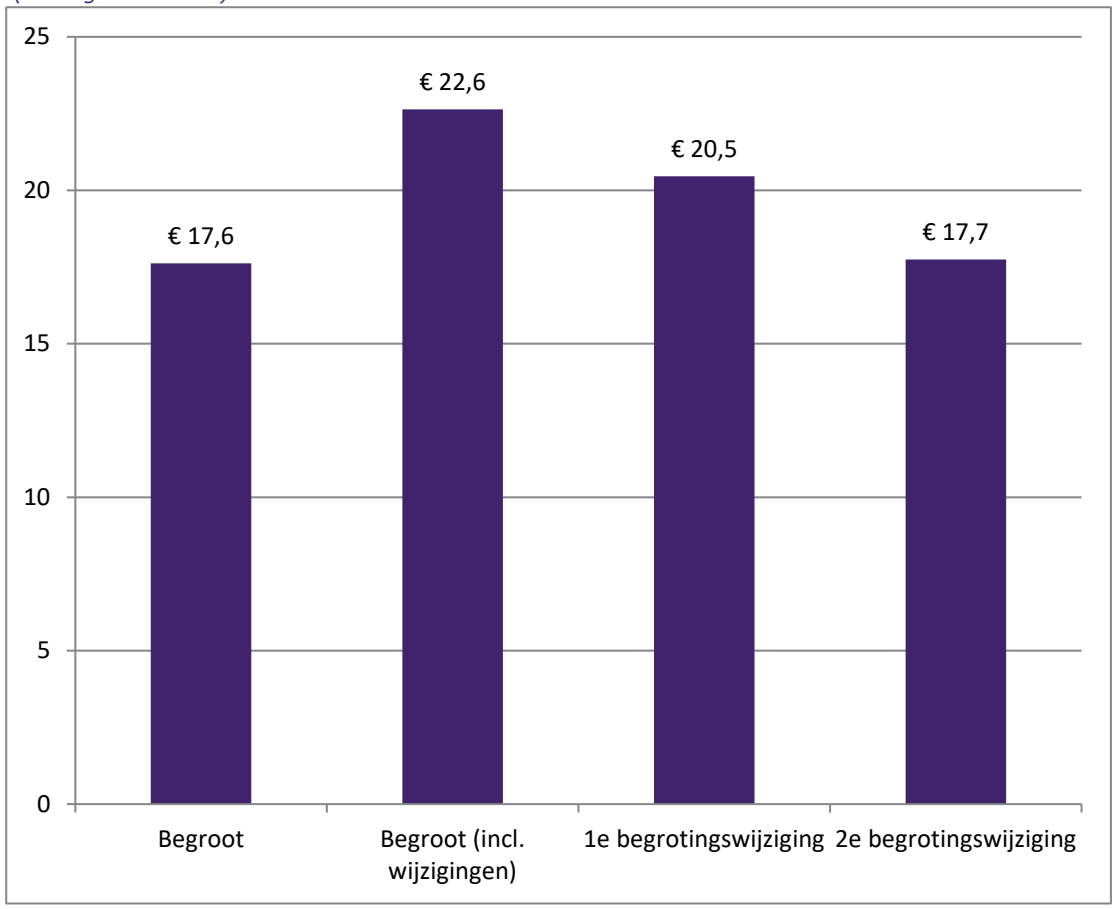
(bedragen x 1 mln.)

Programma	Beginstand	Toegevoegd	Benut	Extra toevoeging	Huidig krediet
Voldoende en Schoon Water	8,8	1,8	1,1	0	9,5

Realisatiegraad

Grafiek realisatiegraad

(bedragen x 1 mln.)

Verwachte realisatiegraad t.o.v. oorspronkelijke begroting
101%

Verwachte realisatiegraad t.o.v. gewijzigde begroting
78%

De geprognotiseerde realisatiegraad voor dit jaar komt uit op 101% ten opzichte van de oorspronkelijke begroting en op 78% ten opzichte van de 1e begrotingswijziging. Deze daling ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2026 wordt grotendeels veroorzaakt door een latere gunning van de nieuwbouw van de werven. Dit als gevolg van een langere aanbestedingsprocedure. De werkzaamheden (en daarmee ook het kasritme) starten later dan was voorzien (- € 3,4 miljoen). Daarnaast zijn er een aantal versnellingen en vertragingen in de overige investeringen die bij elkaar leiden tot een afname van de uitgaven dit jaar (- € 1,2 miljoen). De kosten voor de aanschaf van de noodmiddelen vielen lager uit dan was geraamd (- € 0,2 miljoen).

Grondverwerving

In de Verenigde Vergadering van 10 juli 2024 is een krediet beschikbaar gesteld voor de aankoop van gronden vooruitlopend op de watergebiedsplannen. Daarin is ook toegezegd dat we de Verenigde Vergadering op de hoogte brengen van de grondaankopen die gedaan zijn op dit krediet.

In de periode tussen de 1e begrotingswijziging 2026 en de 2e begrotingswijziging 2026 is er 1 perceel aangekocht ten behoeve van de waterberging binnen het watergebiedsplan Flakkee Oosthoek.

Waterketen

Exploitatie

In onderstaande tabel is het exploitatieresultaat van de 2e begrotingswijziging 2026 van het programma Waterketen opgenomen.

Mutaties exploitatie

(bedragen x € 1 mln.)

Beleidsproduct	Initiële begroting	Begroting (incl. wijzigingen)	Prognose begrotings-wijziging	Mutaties
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**101,4**	**101,8**	**104,4**	**2,6**
Lasten	**106,7**	**107,1**	**110,0**	**2,9**
03.10 Beheer RWZI's	106,4	106,8	109,7	2,9
03.20 Impact op oppervlakte water	0,1	0	0	0
03.30 Doelmatige waterketen	0,2	0,3	0,3	0
Baten	**-5,3**	**-5,3**	**-5,6**	**-0,3**
03.10 Beheer RWZI's	-5,3	-5,3	-5,6	-0,3
03.20 Impact op oppervlakte water	0	0	0	0
03.30 Doelmatige waterketen	0	0	0	0
Reserve mutaties	**-2,5**	**-2,5**	**-2,5**	**0**
Toevoeging aan reserves	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0**
	0,2	0,2	0,2	0
Onttrekking aan reserves	**-2,6**	**-2,6**	**-2,6**	**0**
	-2,6	-2,6	-2,6	0
Saldo van baten en lasten na bestemming	**99,0**	**99,4**	**102,0**	**2,6**

Het saldo van baten en lasten na bestemming voor het programma Waterketen prognosticeren we voor 2026 op € 102,0 miljoen. Dit is € 2,6 miljoen nadeliger dan de gewijzigde Programmabegroting 2026. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- De onderhoudskosten voor 2026 zijn begroot op basis van een doorvertaling van de onderhoudsconcepten. Op basis van de huidige realisatie en nieuwe inzichten wordt het budget naar beneden bijgesteld (voordeel € 2,2 miljoen).
- De kosten voor procesvoering zijn bijgesteld op basis van huidige tarieven en verbruiksprognoses (nadeel € 0,8 miljoen).

- De slibverwerkingskosten van HVC zijn hoger uitgevallen dan begroot (nadeel € 1,4 miljoen). Dit is het gevolg van de verrekening van de vrachtwagenheffing op basis van de Wet vrachtwagenheffing. Daarnaast vindt door het uitstel van de oplevering van de slibdrooginstallatie in Alkmaar, een gedeelte van de slibeindverwerking in het buitenland plaats. Hierdoor loopt de vereveningsbijdrage langer door dan opgenomen in de 1e begrotingswijziging 2026.
- Er is vertraging ontstaan in het installeren van analyzers die benodigd zijn vanuit het landelijke versnellingsprogramma lachgas. Het begrote onderhoudsbudget voor deze analyzers wordt niet benut in 2026 (voordeel € 0,1 miljoen).
- De kosten voor de monstername door AQUON vallen lager uit dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een lagere prijs per eenheid. Daarnaast is het project centralisatie van AQUON in Houten afgerond met een positief resultaat. Dit resultaat is terugbetaald aan de deelnemers (voordeel € 0,1 miljoen).
- Als gevolg van vertraging binnen het project Vervangen Technische Automatisering (TA) Waterketen, worden beheersmaatregelen getroffen (nadeel € 1,0 miljoen).
- De vennootschapsbelasting naar aanleiding van de separate afvalwaterstromen is toegenomen (nadeel € 0,4 miljoen).
- De doorbelasting kent een verhoging als gevolg van aangepaste richtlijnen over de verwerking van de lasten van de separate afvalwaterstromen onder de algemene dekkingsmiddelen (nadeel € 1,4 miljoen). Een toelichting is opgenomen op pagina 36.

Investeringen

In onderstaande tabel zijn de mutaties in de investeringen van het programma Waterketen opgenomen. Een nadere toelichting hierop is opgenomen in de bijlage investeringen bij het onderdeel Bijstellingen.

(bedragen x € 1 mln.)

Status	Krediet (Bruto)	Krediet (Bijdragen)	Krediet (Netto)
NIEUW	0	0	0
IN VOORBEREIDING	-7,6	0	-7,6
LOPEND	-1,5	0,8	-0,7
Totaal bijstellingen	**-9,1**	**0,8**	**-8,3**

Programmabrede risicokrediet

In de periode tussen de meetmomenten van de 1e begrotingswijziging 2026 en de 2e begrotingswijziging 2026 is er 1 benutting uit het risicokrediet geweest voor een totaal van € 3,4 miljoen. Deze aanvraag komt voort uit 2 ontwikkelingen binnen lopende projecten. Voor het project Vervangen TA Waterketen heeft een herijking van de projectaanpak plaatsgevonden, naar aanleiding van opgetreden risico's. Hierdoor zijn aanvullende financiële middelen benodigd voor o.a. personele inzet.

Voor het project Vervangen beluchtingsbuizen rwzi Hellevoetsluis is gebleken dat meer vuil in het circuit aanwezig is dan vooraf voorzien. De noodzakelijke extra werkzaamheden voor verwijdering hiervan waren niet opgenomen in het oorspronkelijke krediet.

In deze periode is een krediet voor Sluisjesdijk 2.0 vrijgemaakt, waardoor een afdracht is gedaan aan het risicokrediet van € 35,8 miljoen.

Verloopoverzicht Programmabrede risicokrediet

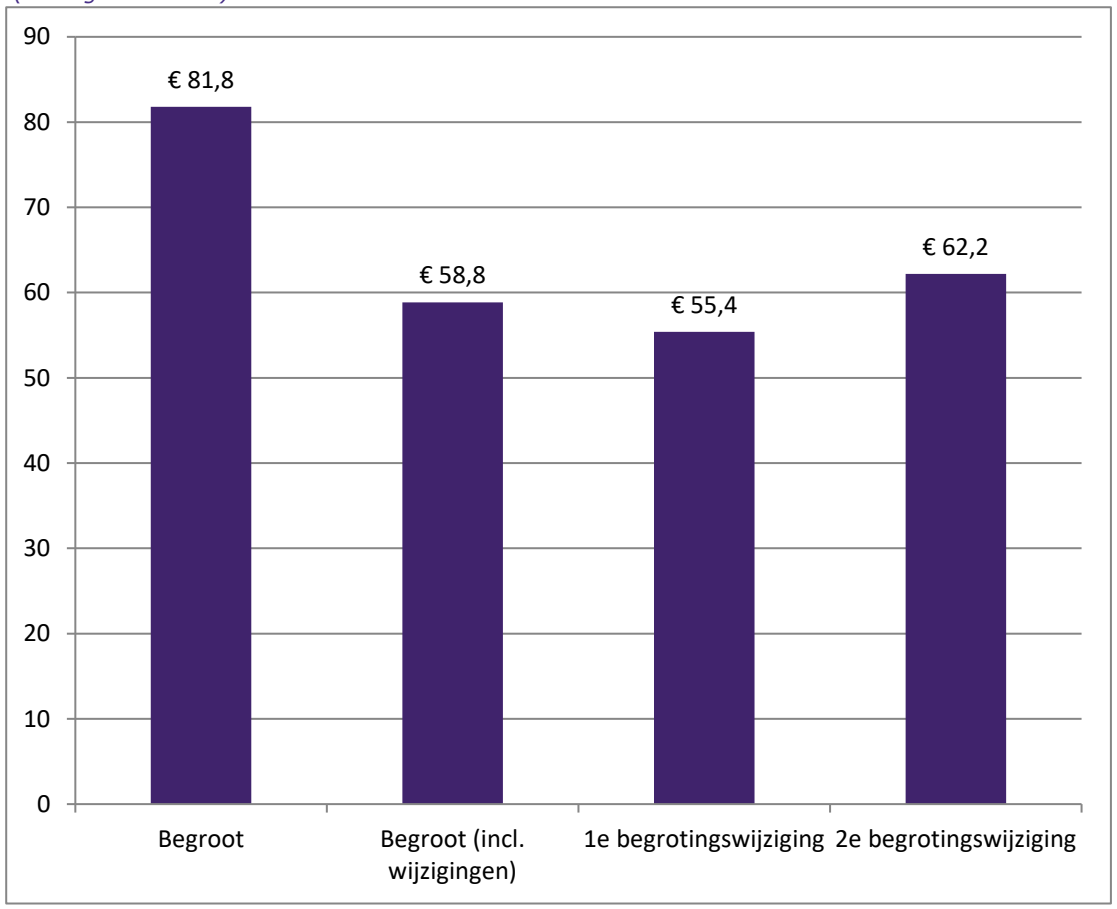
(bedragen x 1 mln.)

Programma	Beginstand	Toegevoegd	Benut	Extra toevoeging	Huidig krediet
Waterketen	34,3	35,8	3,4	0	66,7

Realisatiegraad

Grafiek realisatiegraad

(bedragen x 1 mln.)

Verwachte realisatiegraad t.o.v. oorspronkelijke begroting
76%

Verwachte realisatiegraad t.o.v. gewijzigde begroting
106%

Ten opzichte van de gewijzigde begroting is er voor het programma Waterketen een positief verschil van € 3,4 miljoen opgetreden. Deze stijging ten opzichte van de gewijzigde begroting wordt voornamelijk veroorzaakt door mutaties in projecten met grote financiële omvang.

Binnen het project Asset Lifecycle Management Goeree-Overflakkee en Spijkenisse (ALM GOS) stijgt de prognose per saldo met € 6,7 miljoen, voornamelijk door de start van de realisatiefase van perceel 1 (rwzi Ooltgensplaat, Den Bommel, Oude-Tonge). Bij Sluisjesdijk 2.0 neemt de prognose met € 3,8 miljoen toe door de voorgenomen start van de ombouw van de tijdelijke slibontwatering. De vertraagde realisatie van de Elektrische hoofdverdelers binnen Sluisjesdijk 2.0 leidt hierbij tot een verschuiving van € 1,0 miljoen naar 2027. De overige afwijkingen betreffen voornamelijk verschuivingen in de uitvoering van diverse projecten of bijstellingen op basis van eindafrekeningen.

Wegen

Exploitatie

In onderstaande tabel is het exploitatieresultaat van de 2e begrotingswijziging 2026 van het programma Wegen opgenomen.

Mutaties exploitatie

(bedragen x € 1 mln.)

eleidsproduct	Initiële begroting	Begroting (incl. wijzigingen)	Prognose begrotings-wijziging	Mutaties
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**19,6**	**20,7**	**20,5**	**-0,2**
Lasten	**32,0**	**33,0**	**32,8**	**-0,2**
04.10 Verkeersveiligheid	6,3	7,2	7,0	-0,2
04.20 Bereikbaarheid	25,7	25,8	25,7	0
Baten	**-12,4**	**-12,2**	**-12,2**	**0**
04.10 Verkeersveiligheid	-0,4	-0,5	-0,5	0
04.20 Bereikbaarheid	-12,0	-11,8	-11,7	0
Reserve mutaties	**-1,4**	**-1,5**	**-1,5**	**0**
Toevoeging aan reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	**-1,4**	**-1,5**	**-1,5**	**0**
	-1,4	-1,5	-1,5	0
Saldo van baten en lasten na bestemming	**18,1**	**19,2**	**19,0**	**-0,2**

De wijzigingen in de exploitatiekosten voor het programma Wegen resulteren in een bijstelling van per saldo € 0,2 miljoen voordeel. De voornaamste oorzaken hiervan zijn:

- Als gevolg van droogte deze zomer zijn scheuren ontstaan in de Ritselaarsdijk te Westmaas. Deze zijn hersteld om de verkeersveiligheid te borgen (nadeel € 0,1 miljoen).
- Als gevolg van een programma overstijgende herprioritering van werkzaamheden is het project IJsselmondse Randweg fase 2 getemporiseerd. Hierdoor zal het onderzoek dat gepland stond in 2026 worden doorgeschoven naar 2027 en het hiervoor geraamde budget dit jaar niet meer worden besteed (voordeel € 0,3 miljoen).
- De ontwikkeling van het Flora- en Faunabeleidsplan 2028–2033 volgt op het nieuwe waterbeheerprogramma en is om deze reden doorgeschoven naar volgend jaar, waardoor het budget in 2026 niet meer wordt ingezet (voordeel € 0,1 miljoen).

- De eerder gereserveerde middelen voor de implementatie en onderzoeken in het kader van de Gedragscode soortenbescherming worden niet volledig gerealiseerd. De verwachte kosten vallen lager uit dan aanvankelijk geraamd. Daarnaast schuift een deel van de werkzaamheden en de daarmee samenhangende kosten door naar 2027 als gevolg van een langere doorlooptijd van zowel de onderzoeken als de implementatie (voordeel € 0,2 miljoen).
- Hogere uitgaven dan voorzien op storingsonderhoud, gladheidsbestrijding en het onderhoud van bomen en hagen (nadeel € 0,2 miljoen).

Wegentransitie

Voor de wegentransitie stond het afronden van de verkenningsfase en de wissel van portefeuillehouders bij de gemeenten als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen centraal in 2026.

Inmiddels hebben we met alle 10 de betreffende gemeenten een intentieverklaring gesloten om een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren naar een wegenoverdracht van waterschap Hollandse Delta aan de betreffende gemeente. Met 5 van hen lopen deze onderzoeken inmiddels ook.

Daarnaast hebben in maart de gemeenteraadsverkiezingen tot gevolg gehad dat er veel nieuwe wethouders op het dossier van de wegentransitie zijn gekomen. Het halfjaarlijkse bestuurlijk overleg met hen stond daarom hoofdzakelijk in het teken van de nieuwe portefeuillehouders op vlieghoogte krijgen. Tegelijkertijd hebben we in dit gezamenlijke bestuurlijke overleg verdieping gezocht op mogelijke scenario's van uittreden van 1 of meer gemeenten en/of allen tegelijkertijd.

Investeringen

In onderstaande tabel zijn de mutaties in de investeringen van het programma Wegen opgenomen. Een nadere toelichting hierop is opgenomen in de bijlage investeringen bij het onderdeel Bijstellingen.

(bedragen x € 1 mln.)

Status	Krediet (Bruto)	Krediet (Bijdragen)	Krediet (Netto)
NIEUW	0	0	0
IN VOORBEREIDING	0	0	0
LOPEND	3,9	0	3,9
Totaal bijstellingen	**3,9**	**0**	**3,9**

Programmabrede risicokrediet

In de periode tussen de meetmomenten van de 1e begrotingswijziging 2026 en de 2e begrotingswijziging 2026 hebben er 2 benuttingen uit het risicokrediet plaatsgevonden. Deze benuttingen zijn gedaan als gevolg van complexere maatregelen die nodig bleken te zijn dan op voorhand was verwacht: Onder andere het verwijderen van het aangetroffen gewapend beton in één van de wegvakken die in het kader van groot onderhoud zijn aangepakt en de inzet voor het extra benodigde zand voor de Korteweg (VV besluit 8 juli 2026). Totaal voor een bedrag van € 0,9 miljoen.

In deze periode is er 1 krediet vrijgemaakt, waardoor er een afdracht is gedaan aan het risicokrediet van € 0,03 miljoen.

Aan de hand van een analyse van het risicokrediet van de afzonderlijke projecten blijkt dat het huidige risicokrediet niet meer voldoende is om het actuele risicoprofiel van het programma te kunnen dekken. Dit wordt veroorzaakt door verschillende tegenvallers in het werk, waarbij bleek dat de werkzaamheden complexer zijn geworden dan vooraf was voorzien. Ook de extreme prijsstijgingen op asfalt als gevolg van de Midden-Oosten crisis dragen hieraan bij. Om het actuele risicoprofiel te dekken wordt € 1,0 miljoen aan het risicokrediet toegevoegd.

Verloopoverzicht Programmabrede risicokrediet

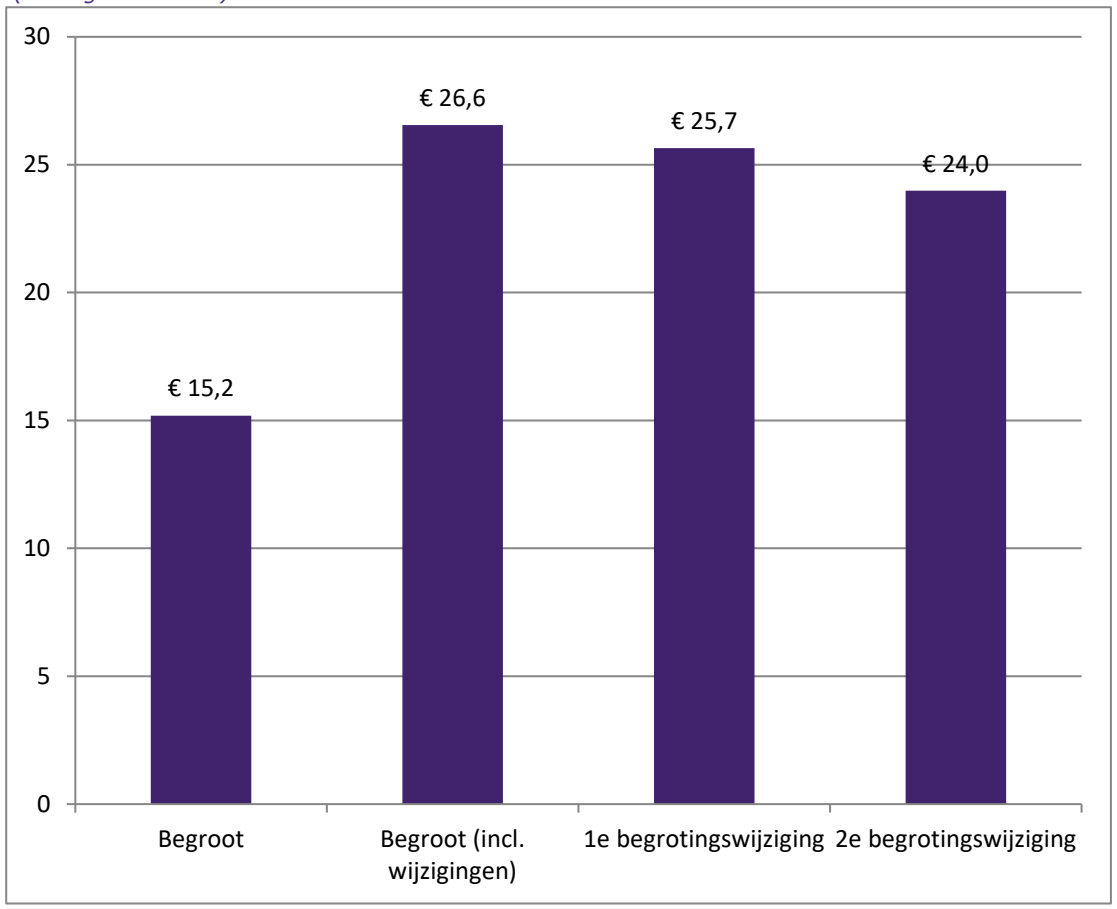
(bedragen x 1 mln.)

Programma	Beginstand	Toegevoegd	Benut	Extra toevoeging	Huidig krediet
Wegen	2,7	0	0,9	1,0	2,8

Realisatiegraad

Grafiek realisatiegraad

(bedragen x 1 mln.)

Verwachte realisatiegraad t.o.v. oorspronkelijke begroting
158%

Verwachte realisatiegraad t.o.v. gewijzigde begroting
90%

De geprognotiseerde realisatiegraad voor dit jaar komt uit op 158% ten opzichte van de oorspronkelijke begroting en op 90% ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Deze daling ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2026 wordt deels veroorzaakt doordat het emissieloze materieel niet beschikbaar is om de Lange Eendragtsweg dit jaar uit te kunnen voeren (- € 1,8 miljoen). Vanwege het langere participatietraject voor de Langeweg Ooltgensplaat en de vertraging voor het verkrijgen van stroomaansluitingen schuiven deze projecten een jaar door (- € 1,4 miljoen). Daarnaast is er nog een aantal kostentoenamen geweest die zorgen voor een toename van de uitgaven voor dit jaar.

Bestuur en Organisatie

Exploitatie

In onderstaande tabel is het exploitatieresultaat van de 2e begrotingswijziging 2026 van het programma Bestuur en Organisatie opgenomen.

Mutaties exploitatie

(bedragen x € 1 mln.)

Beleidsproduct	Initiële begroting	Begroting (incl. wijzigingen)	Prognose begrotings-wijziging	Mutaties
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**29,9**	**31,4**	**24,6**	**-6,8**
Lasten	**33,6**	**36,4**	**32,4**	**-4,0**
07.10 Bestuur	19,1	18,6	17,9	-0,7
07.20 Externe Communicatie	2,7	2,8	2,8	0
07.30 Regulering	10,5	10,5	10,5	0
07.40 Calamiteitenorganisatie	1,3	1,4	1,4	0
07.90 Bedrijfsvoering	0	3,1	-0,1	-3,3
Baten	**-3,7**	**-5,0**	**-7,8**	**-2,8**
07.10 Bestuur	-2,2	-2,4	-2,4	0
07.20 Externe Communicatie	-0,2	-0,2	-0,2	0
07.30 Regulering	-1,2	-1,0	-1,2	-0,2
07.40 Calamiteitenorganisatie	-0,1	-0,1	-0,1	0
07.90 Bedrijfsvoering	0	-1,3	-3,9	-2,6
Reserve mutaties	**-0,1**	**-0,8**	**-0,8**	**0**
Toevoeging aan reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	**-0,1**	**-0,8**	**-0,8**	**0**
	-0,1	-0,8	-0,8	0
Saldo van baten en lasten na bestemming	**29,9**	**30,6**	**23,9**	**-6,8**

De prognose uit de 2e begrotingswijziging voor het programma Bestuur en Organisatie geeft een bijstelling van € 6,8 miljoen voordeel. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Op het budget voor vaste personeelskosten wordt een onderschrijding verwacht (voordeel € 7,3 miljoen). Op het inhuurbudget wordt een overschrijding verwacht (€ 4,3 miljoen). Per saldo is sprake van een voordeel van € 3,0 miljoen. De verschillen zijn toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering, sociale paragraaf van deze begrotingswijziging.
- Voor aanschaf van mobiele brandstof tanks, aanhangwagens en brandstof ten behoeve van de weerbaarheid van het watersysteem is budget overgeheveld naar het programma Voldoende en Schoon Water (voordeel € 0,4 miljoen).
- De begrote extra licentiekosten voor de nieuwe Maximo-applicatie vallen lager uit (voordeel € 0,2 miljoen).
- De bijdrage aan innovatie projecten valt lager uit, omdat het aantal aanmeldingen lager is dan verwacht, en omdat innovaties soms al meegenomen zijn in projectramingen (voordeel € 0,1 miljoen).
- De kosten van trainingen rondom de Wet open overheid (Woo) en digitale dienstverlening vallen lager uit door lagere belangstelling dan vooraf ingeschat (voordeel € 0,1 miljoen).
- Vanwege de verplichte wijziging in de rapportage voor de Belastingdienst zijn nieuwe registratiekastjes in de bedrijfsvoertuigen geplaatst. Dit leidt tot aanvullende abonnementskosten voor de registratie en verwerking van de voertuiggegevens (nadeel € 0,1 miljoen).
- Door de sterk toegenomen brandstofkosten en de uitbreiding van het wagenpark met diverse nieuwe voertuigen zijn de kosten voor het gebruik van vervoermiddelen hoger dan begroot (nadeel € 0,2 miljoen).
- In de begroting 2026 was rekening gehouden met zogenoemde 2e-orde-effecten als gevolg van de uitbreiding van de formatie. Dit betreffen kosten voor opleidingen, leaseauto's, ICT-middelen en versterking van de ondersteunende afdelingen. Er wordt slechts beperkt beroep gedaan op het opgenomen budget (voordeel € 0,4 miljoen).
- Het aantal uren dat wordt gerealiseerd voor projecten is hoger dan begroot. Dit levert een voordeel op (voordeel € 1,9 miljoen).
- Het aantal vergunningen waarvoor leges wordt opgelegd, is gestegen (voordeel € 0,2 miljoen).
- Opbrengsten vanuit detachering en werkgelegenheidssubsidies zijn gestegen (voordeel € 0,3 miljoen).
- De verlofvoorziening is bijgesteld op grond van de stand van september en de prognose voor de rest van 2026. Dit leidt tot vrijval van een deel van de verlofvoorziening (voordeel € 0,4 miljoen).

De reservering van € 1,1 miljoen uit de begroting 2026 voor het versterken van de projectbeheersing, weerbaarheid en uitvoeringskracht is als volgt ingezet:

- € 0,3 miljoen DPRA-subsidies, conform de aangenomen motie Red de DPRA.
- € 0,4 miljoen aanschaf van mobiele brandstof tanks, aanhangwagens en brandstof ten behoeve van programma Voldoende en Schoon Water, zoals hierboven is vermeld.

Investeringen

In onderstaande tabel zijn de mutaties in de investeringen van het programma Bestuur en Organisatie opgenomen. Een nadere toelichting hierop is opgenomen in de bijlage investeringen bij het onderdeel Bijstellingen.

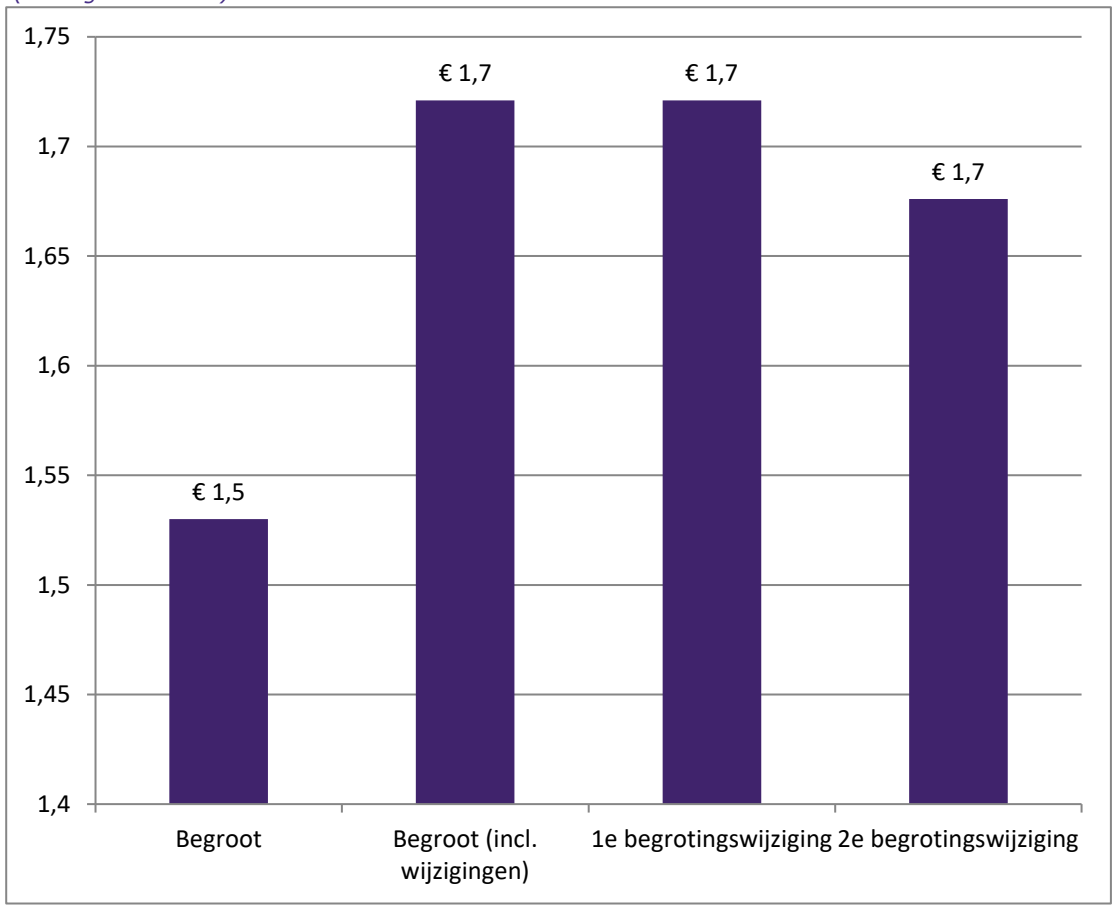
(bedragen x € 1 mln.)

Status	Krediet (Bruto)	Krediet (Bijdragen)	Krediet (Netto)
NIEUW	0	0	0
IN VOORBEREIDING	0	0	0
LOPEND	0	0	0
Totaal bijstellingen	**0**	**0**	**0**

Realisatiegraad

Grafiek realisatiegraad

(bedragen x 1 mln.)

Verwachte realisatiegraad t.o.v. oorspronkelijke begroting
110%

Verwachte realisatiegraad t.o.v. gewijzigde begroting
97%

De geprognotiseerde realisatiegraad voor dit jaar komt uit op 110% ten opzichte van de oorspronkelijke begroting en 97% ten opzichte van de gewijzigde begroting. Er is sprake van (kleine) bijstelling van de jaarschijven van diverse investeringen.

Algemene dekkingsmiddelen

Exploitatie

Het programmaplan wordt afgesloten met een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Hieronder vallen de belastingheffing, het invorderingsbeleid en de kwijtschelding. De belastingheffing vindt plaats op basis van wet- en regelgeving. De heffingen worden ingezet voor waterschap gerelateerde taken. Hierbij wordt gestreefd naar een evenwichtige verdeling van kosten over de categorieën. Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW) voert de heffing en invordering uit.

Mutaties exploitatie

(bedragen x € 1 mln.)

Beleidsproduct	Initiële begroting	Begroting (incl. wijzigingen)	Prognose begrotings-wijziging	Mutaties
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**-241,0**	**-243,2**	**-247,8**	**-4,6**
Lasten	**8,0**	**9,4**	**8,2**	**-1,3**
08.10 Onvoorzien	0,3	0,3	0,2	-0,1
08.20 Algemene lasten en baten	6,4	7,8	8,0	0,2
08.30 Belastingopbrengst	0	0	0	0
08.50 Separate afvalwaterstromen	1,4	1,4	0	-1,4
Baten	**-249,1**	**-252,6**	**-255,9**	**-3,3**
08.10 Onvoorzien	0	0	0	0
08.20 Algemene lasten en baten	-1,6	-3,7	-4,7	-1,0
08.30 Belastingopbrengst	-246,0	-246,6	-247,3	-0,8
08.50 Separate afvalwaterstromen	-1,4	-2,3	-3,8	-1,5
Reserve mutaties	**0**	**0**	**0**	**0**
Toevoeging aan reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten na bestemming	**-241,0**	**-243,2**	**-247,8**	**-4,6**

Het saldo van baten en lasten na bestemming voor het programma Dekkingsmiddelen prognosticeren we voor 2026 op € 247,8 miljoen. Dit is € 4,6 miljoen voordeliger dan de gewijzigde Programmabegroting 2026. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Door de aangepaste richtlijnen over de verwerking van de lasten van de separate afvalwaterstromen onder de algemene dekkingsmiddelen. (Lasten moeten bij programma Waterketen worden verantwoord, en baten bij Algemene dekkingsmiddelen). Bij de initiële begroting was deze richtlijn nog niet bekend. Dit leidt tot een voordeel binnen de Algemene dekkingsmiddelen (voordeel € 1,4 miljoen). Per saldo is geen sprake van een verschil.
- Het college van dijkgraaf en heemraden heeft besloten de post onvoorzien in te zetten voor de externe evaluatie in verband met de opschaling naar fase 3 bij de rwzi in Oostvoorne (nadeel € 0,1 miljoen).
- De verwachting is dat medio november 2026 nog extra financieringsmiddelen nodig zijn en hiervoor kasgeldleningen worden afgesloten (nadeel € 0,1 miljoen). De bijgestelde rente van € 0,1 miljoen wordt via het rente omslagpercentage toegerekend aan de diverse programma's.
- Bij belastingen zien we een voordeel van € 0,8 miljoen. Dit bedrag bestaat uit een voordeel van € 0,7 miljoen op de Watersysteemheffing en een voordeel van € 0,1 miljoen op de Wegenheffing. In beide gevallen wordt het verschil veroorzaakt door een licht hogere WOZ-waarde. Bij de Zuiveringsheffing is sprake van een voordeel van € 1,3 miljoen voor 2026 en een voordeel van € 0,9 miljoen over voorgaande jaren. Bij de verminderingen een nadeel van € 2,2 miljoen. Er is sprake van meer bezwaren (nadeel € 1,8 miljoen) bij met name de Zuiveringsheffing. Op de posten kwijtschelding en oninbaar is sprake van kleine nadelen. Per saldo is het resultaat op de Zuiveringsheffing daardoor nihil.
- Bij het opstellen van de begroting 2026 waren de tarieven voor de separate afvalwaterstromen niet bekend, omdat nog geen contracten met derden waren afgesloten. In de contracten die nadien zijn afgesloten, is sprake van het (hogere) zuiveringstarief, al dan niet voorzien voor een opslag voor specifieke kosten. Dit levert een extra opbrengst op (voordeel € 0,7 miljoen). Daarnaast is het duidelijk geworden dat HVC niet op 1 juli 2026 gaat voorzuiveren, maar pas in december 2026. Het is de verwachting dat HVC dit jaar dus nog ongezuiverd blijft lozen. Ook dit levert een extra opbrengst op (voordeel € 0,8 miljoen). Het totale voordeel op de separate afvalstromen bedraagt € 1,5 miljoen.
- De (tijdelijk) overtollige middelen zijn uitgezet bij het Rijk via Schatkistbankieren. Dit leidt tot een voordeel van € 0,2 miljoen aan rente opbrengsten en wordt via het rente omslagpercentage toegerekend aan de diverse programma's.
- De dividenduitkering van de Waterschapsbank is € 0,2 miljoen hoger dan begroot.
- De opbrengst invorderingskosten over 2025 valt hoger uit. Bij de verdeling van de invorderingsopbrengst over de deelnemers aan de Gemeenschappelijke Regeling SVHW is bij de voorlopige inschatting uitgegaan van een verkeerd verdeelpercentage. Voor waterschap Hollandse Delta levert dit eenmalig een nagekomen voordeel op van € 0,4 miljoen.
- De afwikkeling van de in de jaarstukken 2025 opgenomen bedragen levert een voordeel op van € 0,2 miljoen.

Paragrafen

Uiteenzetting van de financiele positie

Op grond van de verslaggevingsvoorschriften bevat deze paragraaf de volgende onderwerpen:

De in dit hoofdstuk beschreven onderwerpen hebben betrekking op de financiële positie van het waterschap. Op 19 februari 2025 heeft de Verenigde Vergadering (iBabs 1275) het afwegingskader Gezonde financiën WSHD 2025 vastgesteld. Dit kader heeft als doel om de solide financiële positie van het waterschap ook op de lange termijn te waarborgen. De ontwikkeling van de financiële indicatoren beoordelen we in het licht van de streefwaarden en normen zoals afgesproken in het afwegingskader.

Reserves

Deze paragraaf geeft een overzicht van de algemene reserves, tariefegalisatiereserves en bestemmingsreserve. De basis voor de toevoeging en onttrekking aan de reserves is het beleid zoals gecommuniceerd in de beleidsnota 'Reserves en Voorzieningen', vastgesteld door de Verenigde Vergadering, d.d. 17-12-2025 (iBabs 1551).

Onderstaande tabel geeft het verloop weer van de reserves in 2026 alsook de verwachte eindstand per 31 december 2026.

Verloopoverzicht reserves

(bedragen x €1 mln., prognose stand per 31/12)

Onderdeel	2025	Storting	Onttrekking	Resultaat-bestemming	2026
Algemene reserves	**7,4**	**0,3**	**-0,5**	**0,8**	**8,0**
R811001 Algemene reserve Waterveiligheid	**1,3**	**0**	**-0,1**	**0**	**1,2**
Stand 1 januari huidig jaar	1,3	0	0	0	1,3
Begroting huidig jaar	0	0	0	0	0
VV-besluiten tussentijds	0	0	-0,1	0	-0,1
R811002 Algemene reserve Water	**1,0**	**0,1**	**-0,2**	**0,8**	**1,7**
Stand 1 januari huidig jaar	1,0	0	0	0	1,0
Begroting huidig jaar	0	0,1	0	0	0,1
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	0	0	0	0,8	0,8
VV-besluiten tussentijds	0	0	-0,2	0	-0,2
R811003 Algemene reserve Waterketen	**4,4**	**0,2**	**0**	**0**	**4,5**
Stand 1 januari huidig jaar	4,4	0	0	0	4,4
Begroting huidig jaar	0	0,2	0	0	0,1
R811004 Algemene reserve Wegen	**0,7**	**0**	**-0,1**	**0**	**0,6**
Stand 1 januari huidig jaar	0,7	0	0	0	0,7
Begroting huidig jaar	0	0	0	0	0
VV-besluiten tussentijds	0	0	-0,1	0	-0,1
Bestemmingsreserves	**24,3**	**0**	**-5,7**	**1,1**	**19,7**
R813001 BR maatr. gebiedsrendement stikstofverwi	**0,5**	**0**	**-0,2**	**0**	**0,3**
Stand 1 januari huidig jaar	0,5	0	0	0	0,5
Begroting huidig jaar	0	0	-0,2	0	-0,2
R813010 Budgetoverhevelingen	**0**	**0**	**-0,6**	**0,6**	**0**

Onderdeel	2025	Storting	Onttrekking	Resultaat-bestemming	2026
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	0	0	-0,6	0,6	0
R813014 Bestemmingsres. Baggeren	**3,5**	**0**	**-1,3**	**0**	**2,2**
Stand 1 januari huidig jaar	3,5	0	0	0	3,5
Begroting huidig jaar	0	0	-2,4	0	-2,4
2e begrotingswijziging	0	0	1,1	0	1,1
R813015 Best.Res.Grensoverschrijdend afvalwater	**0,5**	**0**	**0**	**-0,2**	**0,3**
Stand 1 januari huidig jaar	0,5	0	0	0	0,5
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	0	0	0	-0,2	-0,2
R813019 Best.Res.Persoonsgebonden basisbudget	**1,2**	**0**	**0**	**0**	**1,2**
Stand 1 januari huidig jaar	1,2	0	0	0	1,2
R813022 Bestemmingsreserve Afwikkeling CMK	**2,8**	**0**	**0**	**0**	**2,8**
Stand 1 januari huidig jaar	2,8	0	0	0	2,8
R813023 Bestemmingsreserve Onderhoud CMK	**3,5**	**0**	**-0,2**	**0**	**3,3**
Stand 1 januari huidig jaar	3,5	0	0	0	3,5
Begroting huidig jaar	0	0	-0,2	0	-0,2
R813024 Bestemmingsreserve Digitalisering	**0,6**	**0**	**0**	**0**	**0,6**
Stand 1 januari huidig jaar	0,6	0	0	0	0,6
R813025 CMK Monitoring	**0,3**	**0**	**-0,3**	**0**	**0**
Stand 1 januari huidig jaar	0,3	0	0	0	0,3
Begroting huidig jaar	0	0	-0,3	0	-0,3
R813026 Bestemmingsreserve Wegen	**5,2**	**0**	**-1,0**	**0**	**4,2**
Stand 1 januari huidig jaar	5,2	0	0	0	5,2
Begroting huidig jaar	0	0	-1,0	0	-1,0
R813028 Best.Res. AC leiding Brielle-Oostvoorne	**1,9**	**0**	**-1,9**	**0**	**0**
Stand 1 januari huidig jaar	1,9	0	0	0	1,9
Begroting huidig jaar	0	0	-1,9	0	-1,9
R813032 BR personele capaciteit wegen	**0,6**	**0**	**-0,3**	**0**	**0,3**
Stand 1 januari huidig jaar	0,6	0	0	0	0,6
Begroting huidig jaar	0	0	-0,3	0	-0,3
R813034 Best.Res. Belastingopbrengsten	**3,2**	**0**	**0**	**0**	**3,2**
Stand 1 januari huidig jaar	3,2	0	0	0	3,2
R813035 Bestemmingsreserve transitie wegen	**0,6**	**0**	**0**	**0,8**	**1,4**

Onderdeel	2025	Storting	Onttrekking	Resultaat-bestemming	2026
Stand 1 januari huidig jaar	0,6	0	0	0	0,6
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	0	0	0	0,8	0,8
Egalisatiereserves	**26,8**	**0**	**-4,4**	**10,5**	**32,9**
R812001 Reserve Tariefegalisatie Watersysteemhef	**8,6**	**0**	**-3,0**	**1,7**	**7,3**
Stand 1 januari huidig jaar	8,6	0	0	0	8,6
Begroting huidig jaar	0	0	-1,7	0	-1,7
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	0	0	0	1,7	1,7
2e begrotingswijziging	0	0	-1,3	0	-1,3
R812002 Reserve Tariefegalisatie Zuiveringsheff.	**15,3**	**0**	**-0,6**	**5,5**	**20,2**
Stand 1 januari huidig jaar	15,3	0	0	0	15,3
Begroting huidig jaar	0	0	-0,6	0	-0,6
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	0	0	0	5,5	5,5
R812003 Reserve Tariefegalisatie Wegenheffing	**3,0**	**0**	**-0,9**	**3,3**	**5,4**
Stand 1 januari huidig jaar	3,0	0	0	0	3,0
Begroting huidig jaar	0	0	-0,2	0	-0,2
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	0	0	0	3,3	3,3
1e begrotingswijziging	0	0	-0,7	0	-0,7
Totaal reserves	**58,5**	**0,3**	**-10,6**	**12,5**	**60,7**

Hierna worden de mutaties ten opzichte van de laatste vastgestelde begrotingswijziging op de reserves toegelicht.

Algemene reserves

Met betrekking tot de algemene reserve zijn er geen mutaties te melden ten opzichte van de laatst vastgestelde begrotingswijziging.

Bestemmingsreserves

(bedragen x €1 mln.)

Omschrijving	Storting	Onttrekking
R813014 Bestemmingsres. Baggeren	0	1,1
Totaal mutaties bestemmingsreserve	**0**	**1,1**

Bestemmingsreserve Baggeren (R813014)

Op basis van de bijgestelde uitvoeringsprognose 2026 worden hogere kosten verwacht, met name voor stedelijk baggeren. Tegelijkertijd zijn de verwachte baten voor 2026 naar boven bijgesteld. Daarnaast worden binnen 6 projecten subsidiebijdragen verwacht. Per saldo leidt dit tot een € 1,1 miljoen lagere verwachte onttrekking aan de bestemmingsreserve in 2026 dan in de begroting was voorzien.

Egalisatiereserves

(bedragen x €1 mln.)

Omschrijving	Storting	Onttrekking
R812001 Reserve Tariefegalisatie Watersysteemhef	0	-1,3
Totaal mutaties egalisatiereserves	**0**	**-1,3**

Tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing (R812001)
Het toepassen van de gedragscode brengt structurele meerkosten met zich mee. Conform iBabs 1695 worden de extra kosten onttrokken aan de tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing.

Voorzieningen

Wij geven in deze paragraaf een overzicht van onze arbeidsgerelateerde verplichtingen en overige voorzieningen. De basis voor het toevoegen aan en onttrekken uit onze reserves is het beleid zoals vastgelegd in de beleidsnota 'Reserves en Voorzieningen', vastgesteld door de Verenigde Vergadering op 17-12-2025 (iBabs 1551).

De onderstaande tabel toont het verloop van onze voorzieningen in het jaar 2026, evenals de verwachte eindstand per 31 december 2026.

Verloopoverzicht voorzieningen

(bedragen x €1 mln., prognose stand per 31/12)

Onderdeel	2025	Vermeer-deringen	Interne vermin-deringen	Externe vermin-deringen	2026
Arbeidsgerelateerde verplichtingen	**14,6**	**1,3**	**-0,4**	**-1,0**	**14,5**
V850001 Voorz.Pens.-,wachtgld,IZR(vm)Pers.&Best.	**6,4**	**1,1**	**-0,1**	**-0,8**	**6,5**
Stand 1 januari huidig jaar	6,4	0	0	0	6,4
Begroting huidig jaar	0	0,4	0	-0,5	-0,1
2e begrotingswijziging	0	0,7	-0,1	-0,3	0,3
V850003 Vrz. Arbeidsgerelateerde verplichtingen	**8,2**	**0,3**	**-0,4**	**-0,1**	**7,9**
Stand 1 januari huidig jaar	8,2	0	0	0	8,2
Begroting huidig jaar	0	0,8	0	-0,2	0,6
2e begrotingswijziging	0	-0,6	-0,4	0	-0,9
V850005 Vrz Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Stand 1 januari huidig jaar	0	0	0	0	0
Begroting huidig jaar	0	0	0	0	0
1e begrotingswijziging	0	0	0	0	0
Overige voorzieningen	**3,8**	**0**	**-0,2**	**0**	**3,7**
V850004 Vrz Rioolpersleidingen Oudenhoorn	**0,5**	**0**	**0**	**0**	**0,5**
Stand 1 januari huidig jaar	0,5	0	0	0	0,5
Begroting huidig jaar	0	0	0	-0,4	-0,4
1e begrotingswijziging	0	0	0	-0,1	-0,1
2e begrotingswijziging	0	0	0	0,5	0,5
V850006 Vrz Herijking HWBP	**3,3**	**0**	**-0,2**	**0**	**3,1**
Stand 1 januari huidig jaar	3,3	0	0	0	3,3

Onderdeel	2025	Vermeer-deringen	Interne vermin-deringen	Externe vermin-deringen	2026
2e begrotingswijziging	0	0	-0,2	0	-0,2
Totaal voorzieningen	**18,4**	**1,3**	**-0,6**	**-1,0**	**18,1**

Een voorziening wordt gevormd indien er voor het waterschap een verplichting of verantwoordelijkheid bestaat om op een bepaalde manier te handelen of presteren jegens een derde. Als hieraan een financiële verplichting is verbonden, moet hiervoor een bedrag worden gereserveerd dat overeenkomt met het ingeschatte benodigde bedrag. Dit bedrag wordt opgenomen onder het vreemd vermogen.

Hierna worden de mutaties ten opzichte van de laatste vastgestelde begrotingswijziging op de voorzieningen toegelicht.

Arbeidsgerelateerde verplichtingen

(bedragen x €1 mln.)

Omschrijving	Vermeer-deringen	Interne vermin-deringen	Externe vermin-deringen
V850001 Voorz.Pens.-,wachtgld,IZR(vm)Pers.&Best.	0,7	-0,1	-0,3
V850003 Vrz. Arbeidsgerelateerde verplichtingen	-0,6	-0,4	0
Totaal mutaties arbeidsgerelateerde verplichtingen	**0,1**	**-0,4**	**-0,3**

Op basis van de meest recente inzichten worden de ramingen van de personeelsgerelateerde voorzieningen geactualiseerd. Tussen de verschillende voorzieningen heeft een verschuiving plaatsgevonden ten opzichte van de 1e begrotingswijziging.

Voorziening Pensioen- en wachtgeldverplichtingen (voormalig) personeel en bestuur (V850001)
Wij hebben de pensioen- en wachtgeldvoorziening geactualiseerd op basis van de meest recente inzichten. De vermeerdering van de wachtgeldvoorziening voor het personeel is naar boven bijgesteld. Op basis van de actuele inzichten is sprake van een hogere verwachte verplichting, waardoor een aanvullende dotatie noodzakelijk is.

Voorziening arbeidsgerelateerde verplichtingen (V850003)
We hadden rekening gehouden met een dotatie aan de verlofvoorziening als gevolg van de verwachte groei van de formatie. De feitelijke bezetting blijft echter achter bij deze verwachting. Daarnaast lijkt in de huidige PBB-periode vaker gebruik te worden gemaakt van vitaliteitsregelingen. Hierdoor wordt voor de verlofvoorziening een lagere behoefte voorzien, wat naar verwachting leidt tot een vrijval (interne vermindering).

Voor de vitaliteitsvoorziening wordt daarentegen een hogere dotatie verwacht. De opbouw van toekomstige verplichtingen neemt naar verwachting sterker toe dan de daadwerkelijke inzet van vitaliteitsuren.

Overige voorzieningen

(bedragen x €1 mln.)

Omschrijving	Vermeer-deringen	Interne vermin-deringen	Externe vermin-deringen
V850004 Vrz Rioolpersleidingen Oudenhoorn	0	0	0,5
V850006 Vrz Herijking HWBP	0	-0,2	0
Totaal overige voorzieningen	**0**	**-0,2**	**0,5**

Voorziening Rioolpersleidingen Oudenhoorn (V850004)
Voor de verlegging van 2 rioolpersleidingen bij Oudenhoorn zijn diverse onderzoeken uitgevoerd en de ontwerpen uitgewerkt. Een potentieel project van een derde en de complexe (bodem)situatie zorgen voor technische uitdagingen en vertraging. In samenspraak met de betreffende stakeholder wordt onderzocht of het verleggen van de 2 rioolpersleidingen nog steeds een doeltreffende en doelmatige maatregel is. Afhankelijk van de uitkomst is afronding van werkzaamheden in 2026 onzeker. Indien de afronding in 2026 plaatsvindt, wordt voorgesteld om de voorziening op te heffen en de vrijvallende middelen toe te voegen aan de algemene reserve Waterketen. Het resterende risico wordt ondergebracht binnen het bestaand risico 'persleidingbreuk' in het weerstandsvermogen.

Voorziening Herijking Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) (V850006)
De werkelijke kosten van de verkenningsfase van dijkversterking 20-3 Geervliet-Hekelingen zijn € 966.745 hoger uitgevallen dan opgenomen in de eerdere totale kostenraming bij de subsidieverlening, bovenop de vaste 10% projectgebonden eigen bijdrage. Ter dekking van deze extra kosten is in 2024 al € 808.524 ten laste gebracht van de bestemmingsreserve Dijkversterkingen, welke in 2025 is omgevormd naar de voorziening Herijking HWBP. Het resterende bedrag van € 158.221 wordt in de 2e begrotingswijziging 2026 ook onttrokken aan deze voorziening. Het saldo van de voorziening Herijking HWBP bedraagt na deze onttrekking € 3.138.644.

Kengetallen

Op grond van de nieuwe verslaggevingsregels is opname van een aantal indicatoren verplicht. De indicatoren samen geven een beeld van de ontwikkeling van de financiële positie 2026.

Het weerstandsvermogen is een maatstaf voor de mate waarin een waterschap in staat is om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen. Waterschappen zijn wettelijk verplicht om de risico's die ze lopen in kaart te brengen en beleid te ontwikkelen om deze risico's af te dekken. Een deel van de risico's wordt afgedekt door afgesloten verzekeringen of gevormde voorzieningen. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt dit nader toegelicht.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van het waterschap ten opzichte van de belastingopbrengst en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat dit het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren, zoals de hoogte van de kapitaallastenquote (onderaan de pagina) en reservepositie.

Onderstaande tabel geeft de verhouding weer tussen de netto schuld en de belastingopbrengsten van het waterschap.

(bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Initiële begroting	Begroting (incl. wijzigingen)	Prognose begrotings-wijziging
Netto schulden	575,4	538,7	529,1
Belastingopbrengst	272,0	246,6	247,3
Netto schuldquote	211,5%	218,5%	213,9%

De netto schuldquote is ten opzichte van de gewijzigde Programmabegroting 2026 gedaald. Deze ontwikkeling wordt met name veroorzaakt door de toevoeging van de resultaatbestemming 2025 aan de reserves. Voor de komende jaren wordt een verdere stijging van de netto schuldquote verwacht. Deze ontwikkeling hangt samen met de omvangrijke investeringsopgave binnen de meerjarenperiode.

Het percentage van de initiële begroting is hoger dan gemeld. Dit komt omdat de Unie van Waterschappen bij het berekenen een andere definitie hanteert.

Wendbaarheid van de begroting

Deze indicator heeft betrekking op de verhouding tussen de totale kapitaallasten en de totale bruto-exploitatiekosten ('kapitaallastenquote').

(bedragen x 1 mln.)

Omschrijving	Initiële begroting	Begroting (incl. wijzigingen)	Prognose begrotings-wijziging
Rente en afschrijvingen	46,2	43,0	43,0
Totaal lasten	311,0	291,6	290,8
Kapitaallastenquote	14,9%	14,7%	14,8%

De kapitaallastenquote is ten opzichte van de gewijzigde Programmabegroting 2026 licht gestegen door afname van de totale lasten. Het renteomslagpercentage is geactualiseerd naar 2,46%, een aanpassing ten opzichte van het percentage van 2,48% zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

Weerstandvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is een maatstaf voor de mate waarin een waterschap in staat is om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen. Waterschappen zijn wettelijk verplicht om de risico's die ze lopen in kaart te brengen en beleid te ontwikkelen om deze risico's af te dekken. Een deel van de risico's wordt afgedekt door afgesloten verzekeringen of gevormde voorzieningen.

Ten opzichte van de gewijzigde Programmabegroting 2026 heeft er 1 mutatie in de risico's plaatsgevonden. Het betreft een actualisatie van de tekst van een bestaand risico, zoals weergegeven in onderstaande tabel.

Risico's Bestuur en Organisatie

(bedragen x €1.000)

Toelichting	Status risico	Kans	Financieel gevolg	Minimaal	Maximaal
Geopolitieke spanningen					
De huidige geopolitieke spanningen zorgen voor aanzienlijke onzekerheid op mondiaal economisch en veiligheidsgebied. Naast de oorlog in Oekraïne speelt nu ook het conflict in het Midden-Oosten. Het blijft lastig in te schatten hoe deze oorlogen zich ontwikkelen. Deze conflicten (kunnen) leiden tot stijgende energieprijzen, tekorten aan materialen en grondstoffen, hogere transportkosten en andere economische effecten. Inmiddels vinden er naar aanleiding van de recente ontwikkelingen in het Midden-Oosten gesprekken plaats met aannemers over kostenstijgingen en beschikbaarheid. De omvang en impact van dit risico voor waterschap Hollandse Delta op korte en langere termijn zijn zowel voor de exploitatie als de investeringsopgave redelijk onvoorspelbaar. Omdat vanuit het ministerie, het Opdrachtgeversforum in de Bouw en de Unie van Waterschappen (vooralsnog) geen landelijk of sectoraal uniform handelingskader beschikbaar is gesteld, heeft waterschap Hollandse Delta een eigen Handelingskader opgesteld voor de beoordeling van verzoeken om compensatie als gevolg van	Actief	P.M.			

Toelichting	Status risico	Kans	Financieel gevolg	Minimaal	Maximaal
prijsstijgingen. Dit Handelingskader voorziet in een stappenplan voor een uniforme beoordeling van dergelijke verzoeken, conform geldende wet- en regelgeving en arbitrale uitspraken, alsmede in een methodiek voor het bepalen van een passend compensatiebedrag. Het is op voorhand niet mogelijk een betrouwbare inschatting te geven van het aantal te verwachten claims, noch van de daadwerkelijke compensatiebedragen. Dit is sterk afhankelijk van de aard en omvang van de betreffende overeenkomst, de specifieke prijsstijging waarmee de leverancier wordt geconfronteerd en de uitkomst van de beoordeling aan de hand van het Handelingskader. De uiteindelijke omvang van de financiële risico's kan dan ook pas worden vastgesteld op het moment dat een concreet verzoek tot compensatie wordt ingediend. Het is aan de (project)teams om, op basis van het Handelingskader, per verzoek te beoordelen of recht op compensatie bestaat, de hoogte daarvan te bepalen en al dan niet tot uitbetaling over te gaan.					

Bedrijfsvoering

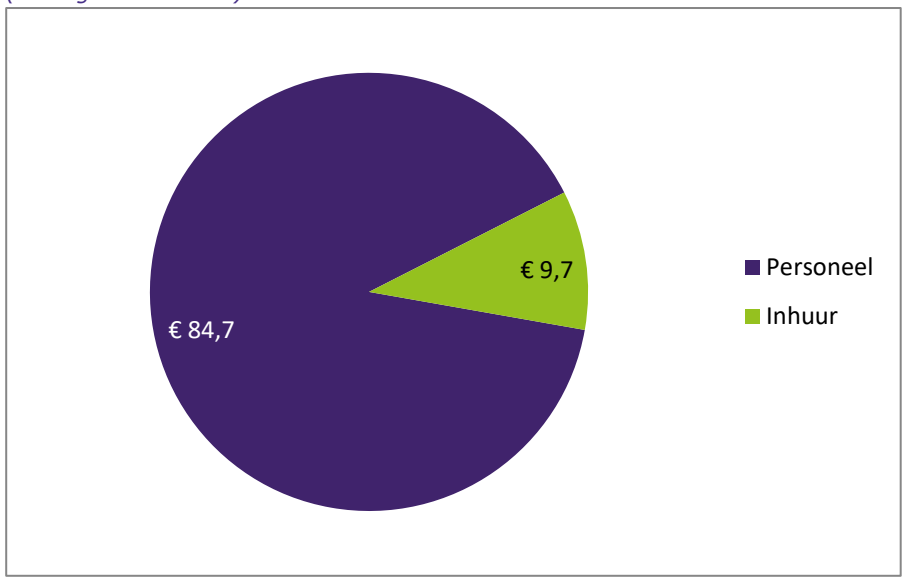
Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken van de volgende onderwerpen: sociale paragraaf en financiële rechtmatigheid.

Sociale paragraaf

Waterschap Hollandse Delta werkt aan een veilige, gezonde en inclusieve werkomgeving waarin iedereen bijdraagt aan de gezamenlijke waterschapsdoelen. Nu en in de toekomst. Onze medewerkers zijn daarin de belangrijkste stroomversnellers, zij maken iedere dag het verschil.

Capaciteitslasten - Begroting (incl. wijzigingen)

(bedragen x € 1 mln.)

Capaciteitslasten - Prognose begrotingswijziging

(bedragen x € 1 mln.)

Capaciteit

In de programmabegroting 2026 hebben wij een totaalbedrag van € 91,2 miljoen aan capaciteitslasten opgenomen. Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting hebben wij het budget voor personeelskosten verhoogd als gevolg van het amendement inzake 4 fte grondwater. Daarnaast hebben wij het budget voor inhuur per saldo verhoogd met € 2,6 miljoen voor de inzet op de slibverwerking Dordrecht en Sluisjesdijk 2.0 en de verwerking van de bijstellingen uit de 1e begrotingswijziging 2026.

Na verwerking van deze wijzigingen bedraagt het totale budget voor capaciteitslasten € 94,4 miljoen. Hiervan heeft € 84,7 miljoen betrekking op personeels- en loonkosten en € 9,7 miljoen op externe inhuur. Alle capaciteitslasten worden verantwoord binnen het programma Bestuur en Organisatie.

Wij sturen binnen het totaal van de capaciteitslasten om de beschikbare middelen doelmatig en flexibel in te zetten. Dit betreft naast vaste medewerkers de inzet van specialistische expertise, tijdelijke invulling van vacatures, detacheringen en vervanging bij langdurige afwezigheid. In de begroting is rekening gehouden met de afgesproken groei van de formatie met 44 fte. De werving loopt voorspoedig, maar nog niet alle vacatures zijn ingevuld. Vanwege de organisatieontwikkeling zijn interne medewerkers doorgegroeid, waardoor het totaal aantal vacatures niet lineair zijn afgenomen. Daarnaast is er voor een aantal vacatures schaarste op de arbeidsmarkt. Om de doelen uit de begroting zoveel mogelijk te realiseren zijn de middelen ingezet om personeel in te huren. Inhuur is echter niet een oplossing voor elk capaciteitsvraagstuk. Per saldo resulteert dit in een voordeel van € 3,0 miljoen op de totale capaciteitslasten.

Financiële rechtmatigheid

Het college van dijkgraaf en heemraden is verantwoordelijk voor de rechtmatigheid van de uitvoering van de begroting. Dit betekent dat alle inkomsten en uitgaven tot stand moeten komen in overeenstemming met de relevante wet- en regelgeving. Sinds het verslagjaar 2025 legt het college van dijkgraaf en heemraden hierover verantwoording af via de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. In deze paragraaf worden de achterliggende processen en eventuele afwijkingen toegelicht.

De Verenigde Vergadering heeft op 18 december 2024 de kaders voor de rechtmatigheidsverantwoording vastgesteld in de 'Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie WSHD 2025'. In de verordening worden de volgende grenzen gehanteerd:

- Verantwoordingsgrens: 2% van de totale lasten, exclusief de dotaties aan de reserves. Dit betekent dat bij in totaal minder dan 2% onrechtmatigheden het college van dijkgraaf en heemraden zich positief kan uitspreken over de rechtmatigheid in de jaarrekening. De verantwoordingsgrens in 2026 bedraagt € 5,8 miljoen.
- Rapportagegrens: daarnaast heeft de Verenigde Vergadering de rapportagegrens vastgesteld op € 500.000. Daarmee heeft de Verenigde Vergadering bepaald dat alle afwijkingen met een omvang boven dit bedrag, worden toegelicht in de Bedrijfsvoeringsparagraaf om de Verenigde Vergadering inzicht te geven in ingezette verbetermaatregelen om onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen.

Om te komen tot een oordeel over de rechtmatigheid, worden 3 verschillende criteria beoordeeld:

1. Begrotingscriterium
2. Voorwaardencriterium
3. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Hierna wordt per criterium kort toegelicht wat daaronder dient te worden verstaan en wat de bevindingen zijn bij de 2e begrotingswijziging 2026.

ad 1. Begrotingscriterium

Bij dit criterium gaat het om de vraag of gewerkt is binnen de budgetten die door de Verenigde Vergadering beschikbaar zijn gesteld. Iedere overschrijding van de lasten of van de investeringskredieten op programmaniveau is onrechtmatig. Dit geldt overigens ook voor een reservemutatie die niet is begroot. Bij begrotingsonrechtmatigheid kan sprake zijn van een acceptabele rechtmatigheid.

Bevindingen bij de 2e begrotingswijziging:

Het totaal van de met deze 2e begrotingswijziging 2026 verantwoorde afwijkingen ten opzichte van de initiële begroting, die vallen onder het begrotingscriterium, bedraagt € 10,1 miljoen en bestaan uit:

- Geprognotiseerde overschrijding van de lasten binnen de programma's € 4,8 miljoen.
- Nog niet geautoriseerde reservemutatie programma Voldoende en Schoon Water € 0,2 miljoen.
- Geprognotiseerde overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die nog niet tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de Verenigde Vergadering zijn gemeld € 14,6 miljoen.

Zoals gesteld kan bij begrotingsonrechtmatigheden sprake zijn van een acceptabele onrechtmatigheid. Dit is het geval wanneer een onrechtmatigheid voldoet aan minimaal 1 van de 6 criteria die in artikel 14 van de 'Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie WSHD 2025' zijn opgenomen. Alle voornoemde posten van in totaal € 10,1 miljoen voldoen aan de voornoemde criteria en zijn daarmee acceptabel aangezien:

- Overschrijdingen van de lasten worden geautoriseerd door middel van de vaststelling van deze tussentijdse rapportage in een apart door de Verenigde Vergadering vast te stellen 2e begrotingswijziging 2026.
- Overschrijdingen van baten en onderschrijding van de lasten die nog niet tot een begrotingswijziging hebben geleid tijdig in deze rapportage aan de Verenigde Vergadering worden gemeld.

Deze over- en onderschrijdingen worden daarom niet verder toegelicht in deze paragraaf. Hierop is wel een toelichting opgenomen in het betreffende programma in hoofdstuk Programma's van deze rapportage 2e begrotingswijziging.

ad 2. Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium gaat over de eisen uit wet- en regelgeving die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Afwijkingen gaan onder andere over inkopen die onterecht niet Europees zijn aanbesteed. Er zijn in deze periode waarover wordt gerapporteerd geen onrechtmatigheden geconstateerd met betrekking tot dit criterium.

ad 3. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en eigendommen van het waterschap bij financiële beheershandelingen. In het kader van dit criterium zijn er interne maatregelen getroffen. Zo is een memorandum opgesteld waarin uiteen is gezet welke maatregelen dit betreffen. Daarnaast heeft het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium ook raakvlakken met fraude en wordt dit ook meegenomen in de periodieke actualisatie van de frauderisicoanalyse. Er zijn in deze periode waarover wordt gerapporteerd geen onrechtmatigheden geconstateerd met betrekking tot dit criterium.

Bijlagen

2e Begrotingswijziging 2026 en besluit (pdf)

Geen bestanden geüpload

Lijst van afkortingen

Afkorting	Verklaring
ALM	Asset Lifecycle Management
DPRA	Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie
GOS	Goeree-Overflakee en Spijkenisse
HVC	Huisvuilcentrale Noord Nederland
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
PBB	Persoonsgebonden budget
rwzi	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SVHW	Samenwerkingsverband Vastgoed informatie Heffing en Waardebepaling
TA	Technische Automatisering
VV	Verenigde Vergadering
Woo	Wet open overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WSHD	Waterschap Hollandse Delta